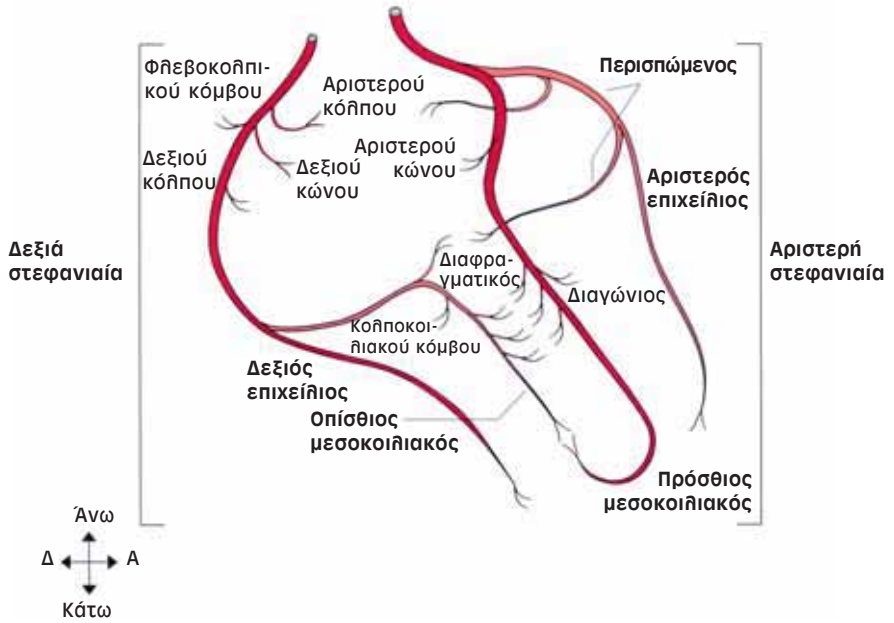

Στεφανιαίες αρτηρίες 2	Κοιλιακή αορτή 30
Ανιούσα αορτή και αορτικό τόξο 4	Έξω λαγόνια αρτηρία 30
Έσω καρωτίδα αρτηρία, σπονδυλοβασικό σύστημα και κύκλος του Willis 8	Κοιλιακή αρτηρία 32
Οφθαλμική αρτηρία 10	Άνω μεσεντέρια αρτηρία 34
Έξω καρωτίδα αρτηρία 12	Κάτω μεσεντέρια αρτηρία 34
Έσω γναθιαία αρτηρία 14	Έσω λαγόνια αρτηρία 36
Μέση μηνιγγική αρτηρία 14	Μηριαία αρτηρία 36
Υποκλείδια αρτηρία 16	Ιγνυακή αρτηρία 38
Μασχαλιαία αρτηρία 20	Πρόσθια κνημιαία αρτηρία 38
Βραχιόνια αρτηρία 22	Οπίσθια κνημιαία αρτηρία 40
Κερκιδική αρτηρία 24	Περονιαία αρτηρία 42
Ωλένια αρτηρία 26	Αρτηριακές αναστομώσεις περί τον ώμο 44
Θωρακική αορτή 28	Αρτηριακές αναστομώσεις περί το ισχίο 45

1

Στεφανιαίες αρτηρίες

ΣΤΕΦΑΝΙΑΙΕΣ ΑΡΤΗΡΙΕΣ

Από: ανιούσα αορτή

Στο: μυοκάρδιο

Δεξιά στεφανιαία αρτηρία. Εκφύεται από τον δεξιό αορτικό κόλπο*. Φέρεται προς τα εμπρός, μεταξύ του στελέχους της πνευμονικής αρτηρίας και του δεξιού ωτίου, μέχρι την κολποκοιλιακή αύλακα, στην οποία πορεύεται προς τα κάτω στην πρόσθια επιφάνεια του δεξιού καρδιακού χείλους και, κατόπιν, στην κάτω επιφάνεια της καρδιάς. Καταλήγει στη συμβολή της κολποκοιλιακής αύλακας και της οπίσθιας μεσοκοιλιακής αύλακας, όπου αναστομώνεται με τον περισπώμενο κλάδο της αριστερής στεφανιαίας αρτηρίας και χορηγεί τον οπίσθιο μεσοκοιλιακό (κατιόντα) κλάδο. Διανέμεται στο δεξιό κόλπο και σε μέρος του αριστερού κόλπου, στο φλεβοκολπικό κόμβο στο 60% των περιπτώσεων, στη δεξιά κοιλία, στο οπίσθιο τμήμα του μεσοκοιλιακού διαφράγματος και στον κολποκοιλιακό κόμβο στο 80% των περιπτώσεων.

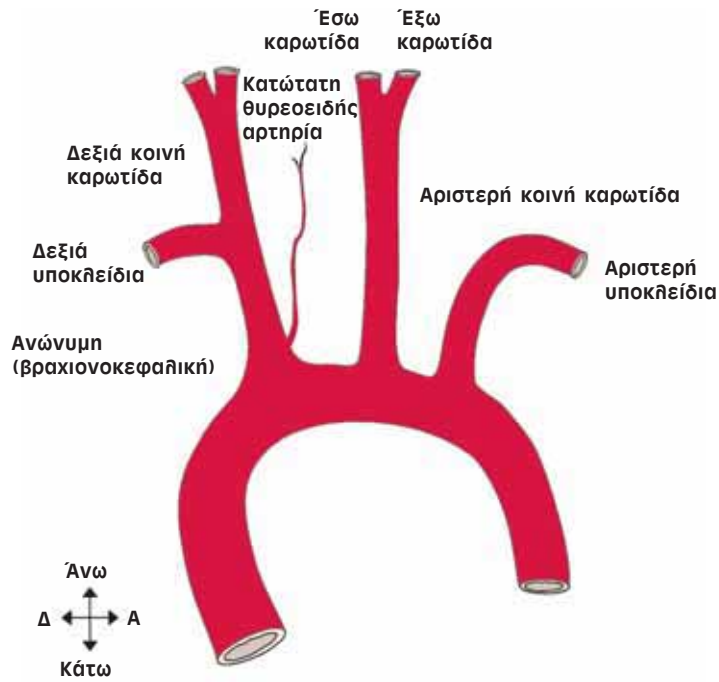
Αριστερή στεφανιαία αρτηρία. Εκφύεται από τον αριστερό αορτικό κόλπο. Φέρεται προς τα έξω, πίσω από το στέλεχος της πνευμονικής και μπροστά από το αριστε-

ρό ωτίο, μέχρι την κολποκοιλιακή αύλακα, όπου διχάζεται στον πρόσθιο μεσοκοιλιακό (κατιόντα) κλάδο και τον περισπώμενο κλάδο. Ο περισπώμενος κλάδος πορεύεται στην κολποκοιλιακή αύλακα, περικάμπει το αριστερό χείλος της καρδιάς και αναστομώνεται με τη δεξιά στεφανιαία αρτηρία. Ο πρόσθιος μεσοκοιλιακός κλάδος κατέρχεται στην πρόσθια επιφάνεια της καρδιάς και περικάμπει την κορυφή της καρδιάς φερόμενος στην οπίσθια μεσοκοιλιακή αύλακα, όπου αναστομώνεται με τον οπίσθιο κατιόντα κλάδο της δεξιάς στεφανιαίας αρτηρίας. Η αριστερή στεφανιαία αρτηρία διανέμεται στον αριστερό κόλπο, την αριστερή κοιλία, το πρόσθιο τμήμα του μεσοκοιλιακού διαφράγματος, το φλεβοκολπικό κόμβο στο 40% των περιπτώσεων και στον κολποκοιλιακό κόμβο στο 20% των περιπτώσεων.

Επικράτηση. Σε περίπου 10% των καρδιών ο οπίσθιος μεσοκοιλιακός κλάδος εκφύεται από τον περισπώμενο κλάδο (της αριστερής στεφανιαίας) και, επομένως, το μεγαλύτερο μέρος της αριστερής κοιλίας και το μεσοκοιλιακό διάφραγμα αρδεύονται από την αριστερή στεφανιαία αρτηρία. Σ' αυτήν την περίπτωση λέγεται ότι υπάρχει *αριστερή καρδιακή επικράτηση*.

***Σημ. μεταφρ.:** Ο όρος της κλασικής ελληνικής ανατομικής ορολογίας είναι “μηννοειδής κλάδος του Valsalva”.

1

Ανιούσα αορτή και αορτικό τόξο

ΑΝΙΟΥΣΑ ΑΟΡΤΗ ΚΑΙ ΑΟΡΤΙΚΟ ΤΟΞΟ

Από: την αριστερή κοιλία
Μέχρι: τη θωρακική αορτή

Ανιούσα αορτή. Εκφύεται από τον πρόδρομο της αριστερής κοιλίας στο επίπεδο του τρίτου αριστερού πλευρικού χόνδρου και φέρεται προς τα άνω και ελαφρώς δεξιά, μέχρι ένα σημείο, πίσω από το στέρνο, στο επίπεδο της άρθρωσης μεταξύ λαβής και σώματος του στέρνου (στερνική γωνία, δεύτερος πλευρικός χόνδρος), όπου μεταπίπτει στο αορτικό τόξο. Βρίσκεται ενθυλακωμένη εντός του ινώδους και του ορογόνου περικαρδίου. Μπροστά της βρίσκονται το δεξιό ωτίο, ο αρτηριακός κώνος της δεξιάς κοιλίας και το στέλεχος της πνευμονικής αρτηρίας. Πίσω βρίσκονται ο αριστερός κόλπος, ο δεξιός κλάδος της πνευμονικής αρτηρίας και ο δεξιός κύριος βρόγχος. Αριστερά βρίσκονται το στέλεχος της πνευμονικής αρτηρίας και το αριστερό ωτίο και δεξιά, η άνω κοίλη φλέβα και ο δεξιός κόλπος.

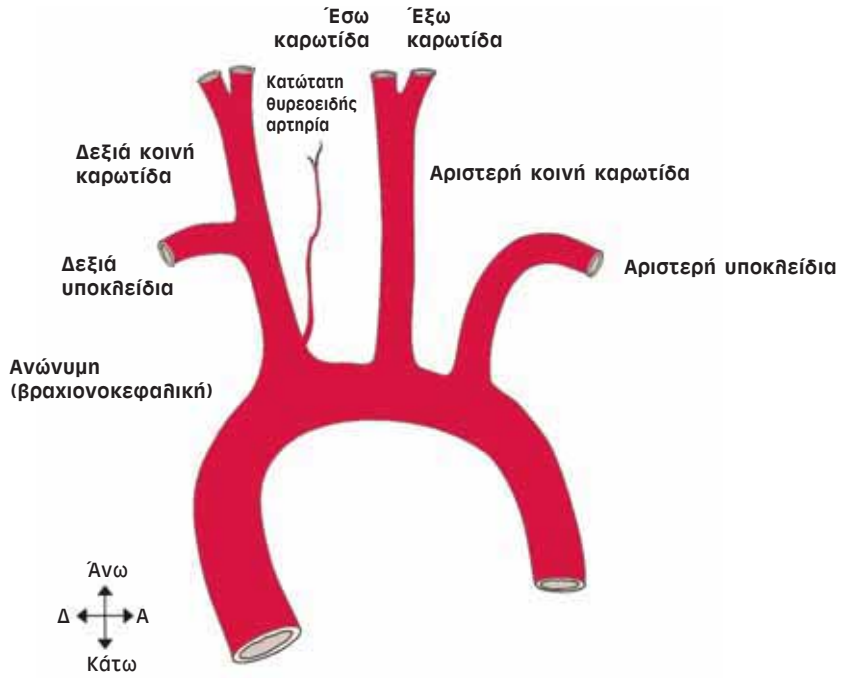
Αορτικό τόξο. Το αορτικό τόξο αρχίζει πίσω από την άρθρωση σώματος-λαβής στέρνου, αντίστοιχα προς τον δεύτερο πλευρικό χόνδρο και φέρεται προς τα πίσω και αριστερά, πάνω από τον αριστερό κύριο βρόγχο, μέχρι το αριστερό πλάγιο του σώματος του Θ4 σπονδύλου. Το υψηλότερό της σημείο αντιστοιχεί στο μέσο της λαβής του στέρνου και σ' αυτή τη θέση εκφύονται οι τρεις κύριοι κλάδοι του. Μπροστά και στα αριστερά του τόξου, από τα εμπρός προς τα πίσω, βρίσκονται το αριστερό φρενικό νεύρο, οι κλάδοι του πνευμονογαστρικού και του συμπαθητικού για το καρδιακό πλέγμα και το αριστερό πνευμονογαστρικό νεύρο. Επίσης, η αριστερή ανώτατη μεσοπλευρία φλέβα πορεύεται

επί του τόξου, μπροστά από το πνευμονογαστρικό και πίσω από το φρενικό νεύρο. Επί τα εκτός από όλα αυτά τα αγγεία και νεύρα βρίσκονται ο υπεζωκότας και ο αριστερός πνεύμονας. Πίσω και δεξιά από το αορτικό τόξο βρίσκονται η τραχεία, το εν τω βάθει καρδιακό πλέγμα, το αριστερό παλίνδρομο λαρυγγικό νεύρο, ο οισοφάγος, ο μείζων θωρακικός πόρος και το σώμα του Θ4 σπονδύλου. Κάτω από το τόξο είναι ο διχασμός της πνευμονικής αρτηρίας, ο αριστερός κύριος βρόγχος, ο αρτηριακός σύνδεσμος και το αριστερό παλίνδρομο λαρυγγικό νεύρο. Από την άνω επιφάνειά του εκφύονται η βραχιονοκεφαλική (ανώνυμη) αρτηρία, η αριστερή κοινή καρωτίδα και η αριστερή υποκλειδία αρτηρία. Στον έξω χιτώνα της ανιούσας αορτής και του αορτικού τόξου υπάρχουν τα σεο- και χημειο- υποδοχείς.

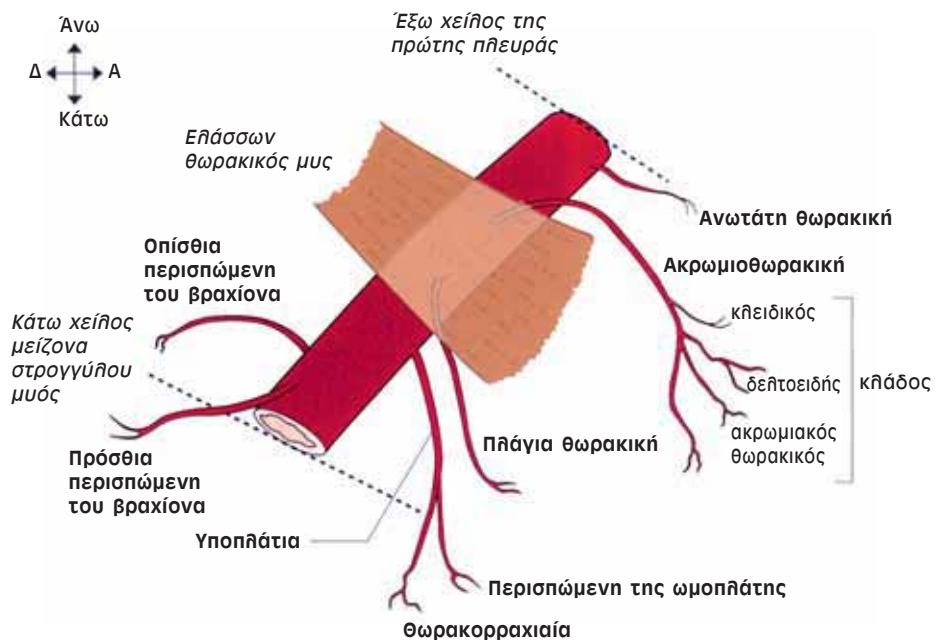
Ανώνυμη αρτηρία*. Εκφύεται από το κυρτό του αορτικού τόξου, πίσω από τη λαβή του στέρνου και φέρεται προς τα άνω, πίσω και δεξιά. Αποσχίζεται στη δεξιά κοινή καρωτίδα και στη δεξιά υποκλειδία αρτηρία, πίσω από τη δεξιά στεφανιακή διάρθρωση. Μπροστά της βρίσκονται η αριστερή ανώνυμη (βραχιονοκεφαλική) φλέβα με την εκβολή σ' αυτή της δεξιάς κάτω θυρεοειδούς φλέβας και υπολείμματα του θύμου αδένου. Η αρτηρία, αρχικά, πορεύεται μπροστά από την τραχεία και μετά φέρεται στο δεξιό πλάγιό της. Στα δεξιά της αρτηρίας είναι η δεξιά ανώνυμη (βραχιονοκεφαλική) φλέβα, η άνω μοίρα της άνω κοίλης φλέβας, ο υπεζωκότας και οι καρδιακοί κλάδοι του πνευμονογαστρικού νεύρου. Το πνευμονογαστρικό νεύρο βρίσκεται πιο πίσω και έξω. Η αριστερή κοινή καρωτίδα εκφύεται από το αορτικό τόξο αριστερά και πίσω από την έκφυση της ανώνυμης αρτηρίας.

***Σημ. μεταφρ.:** Ο όρος της Nomina Anatomica (N.A.) είναι " βραχιονοκεφαλικό στέλεχος".

1

1

Μασχαλιαία αρτηρία

ΜΑΣΧΑΛΙΑΙΑ ΑΡΤΗΡΙΑ

Από: την υποκλείδια αρτηρία
Μέχρι: τη βραχιόνια αρτηρία

Αποτελεί τη συνέχεια της υποκλείδιας αρτηρίας. Αρχίζει από το έξω χείλος της πρώτης πλευράς και τελειώνει στο κάτω χείλος του μείζονα στρογγύλου μυός, όπου μεταπίπτει στη βραχιόνια αρτηρία. Υποδιαιρείται σε τρεις μοίρες, σε σχέση με τον ελάσσονα θωρακικό μυ. Είναι ενθυλακωμένη σε έλυτρο της προσπονδυλικής περιτονίας.

Η πρώτη μοίρα, επί τα εντός του άνω χείλους του ελάσσονα θωρακικού, χορηγεί έναν κλάδο. Μπροστά της είναι η κλειδοθωρακική περιτονία, ο υποκλείδιος μυς και το έξω θωρακικό νεύρο. Επί τα εντός είναι η μασχαλιαία φλέβα και πίσω της είναι η άνω μοίρα του πρόσθιου οδοντωτού, το μακρό θωρακικό νεύρο, το έσω θωρακικό νεύρο και το έσω δευτερεύον στέλεχος του βραχιονίου πλέγματος. Επί τα εκτός είναι το έξω και το ραχιαίο δευτερεύον στέλεχος του βραχιονίου πλέγματος.

Η δεύτερη μοίρα, πίσω από τον ελάσσονα θωρακικό μυ, χορηγεί δύο κλάδους. Επί τα εντός είναι η μασχαλιαία φλέβα και το έσω άκρο του βραχιονίου πλέγματος. Πίσω της είναι το ραχιαίο δευτερεύον στέλεχος

και ο υποπλάτιος μυς, ενώ προς τα έξω είναι το έξω δευτερεύον στέλεχος του βραχιονίου πλέγματος.

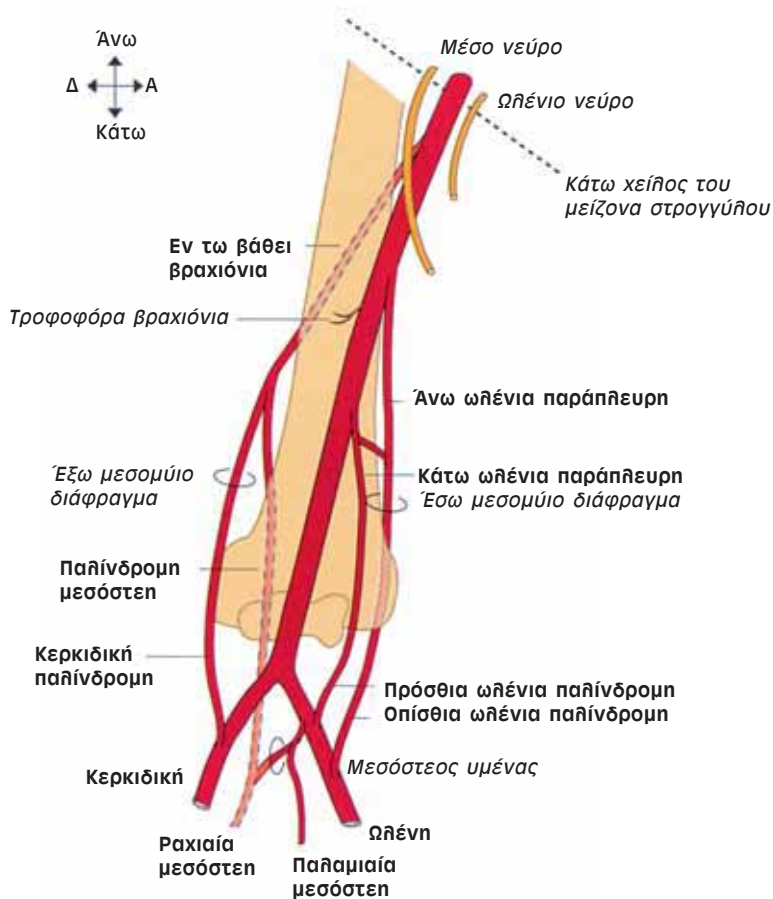
Η τρίτη μοίρα εκτείνεται από το κάτω χείλος του ελάσσονα θωρακικού μέχρι το κάτω χείλος του μείζονα στρογγύλου μυός και χορηγεί τρεις κλάδους. Μπροστά της είναι ο μείζων θωρακικός μυς, η κλειδοθωρακική περιτονία και το μέσο νεύρο. Επί τα εντός είναι η μασχαλιαία φλέβα και το ωλένιο νεύρο. Πίσω της είναι το κερκιδικό νεύρο, ο μείζων στρογγύλος μυς, ο υποπλάτιος μυς και ο τένοντας του πλατέος ραχιαίου μυός. Επί τα εκτός της είναι το μυοδερματικό νεύρο, η έξω ρίζα του μέσου νεύρου, ο κορακοβραχιόνιος μυς και ο τένοντας του δικέφαλου βραχιονίου μυός στην αύλακα του δικεφάλου.

Οπίσθια περισπώμενη του βραχιόνια αρτηρία. Πορεύεται προς τα πίσω, διαμέσου του τετράπλευρου χώρου, μαζί με το μασχαλιαίο νεύρο και διανέμεται στη διάρθρωση του ώμου και τους παρακείμενους μυς.

Σημείωση. Η πλάγια θωρακική αρτηρία και οι θωρακικοί κλάδοι της ακρωμοθωρακικής αρτηρίας αποτελούν σημαντικά αγγεία για την αιμάτωση του μαστού.

Σημ. μεταφρ.: Η ανωτάτη θωρακική αρτηρία στη Ν.Α. καλείται “άνω θωρακική α.”, ενώ συγχρόνως στη Ν.Α. αναγνωρίζονται και “υποπλάτιοι κλάδοι” για τον υποπλάτιο μυ.

1

Βραχιόνια αρτηρία

ΒΡΑΧΙΟΝΙΑ ΑΡΤΗΡΙΑ

Από: τη μασχαλιαία αρτηρία

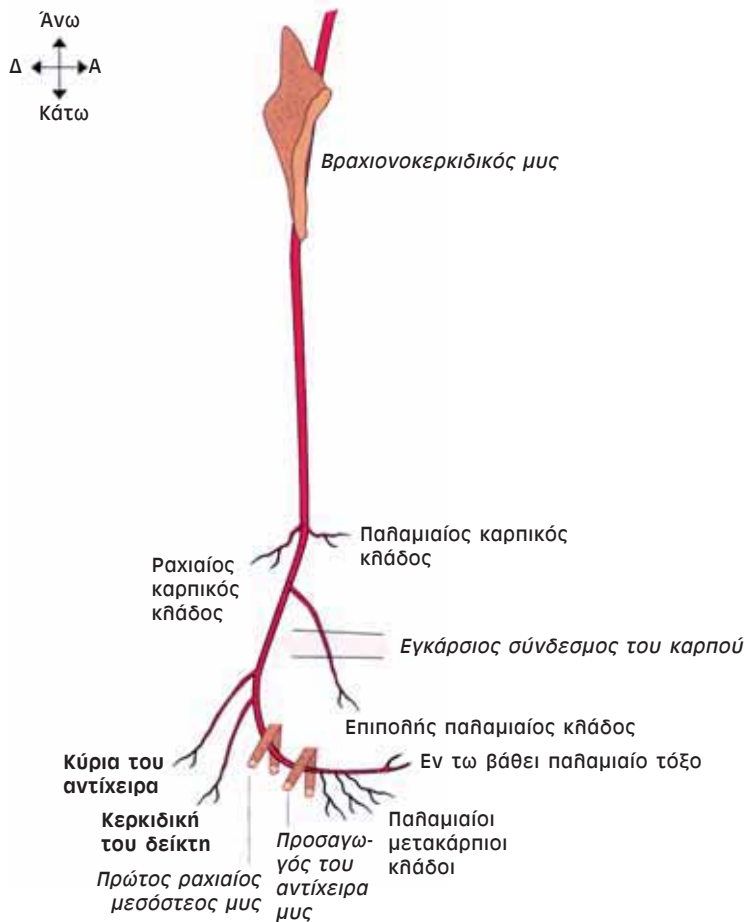
Μέχρι: τις αρτηρίες κερκιδική και ωλένια

Αποτελεί τη συνέχεια της μασχαλιαίας αρτηρίας. Αρχίζει από το κάτω χείλος του μείζονα στρογγύλου και τελειώνει στο βόθρο της καμπής του αγκώνα, αντίστοιχα προς τον αυχένα της κερκίδας, διχαζόμενη σε κερκιδική και ωλένια αρτηρία. Στην αρχή πορεύεται στην έσω επιφάνεια του βραχίονα και μετά φέρεται στην πρόσθια. Η όλη πορεία της είναι επιφανειακή και συνοδεύεται από δορυφόρες βραχιόνιες φλέβες. Εκ των έξω προς τα έσω τη διασταυρώνουν το μέσο νεύρο, στη μεσότητα του βραχίονα και η ωλένια απονεύρωση του δικεφάλου στον αγκωνιαίο βόθρο. Επί τα εντός της πορεύεται το ωλένιο νεύ-

ρο, στο άνω μέρος του βραχίονα και το μέσο νεύρο, περιφερικότερα. Επί τα εκτός της, στο άνω μέρος είναι το μέσο νεύρο και το μυοδερματικό νεύρο, καθώς και οι μύες κορακοβραχιόνιος, δικέφαλος βραχιόνιος και ο τένοντάς του. Η βραχιόνια αρτηρία επίκειται αρχικά της μακράς και, μετά, της έσω κεφαλής του τρικεφάλου βραχιονίου και μετά, στο κάτω τριτημόριο του βραχίονα επίκειται του προσθίου βραχιονίου μύος.

Εν τω βάθει βραχιόνια αρτηρία. Εκφύεται από την οπίσθια έσω επιφάνεια της βραχιόνιας αρτηρίας, ακριβώς κάτω από το μείζονα στρογγύλο μυ και περνάει πίσω, μεταξύ της μακράς και της έσω κεφαλής του τρικεφάλου, μαζί με το κερκιδικό νεύρο στη σπειροειδή αύλακα και χορηγεί τους τελικούς κλάδους της, τη μέση και την κερκιδική παράπλευρη αρτηρία.

1

Κερκιδική αρτηρία

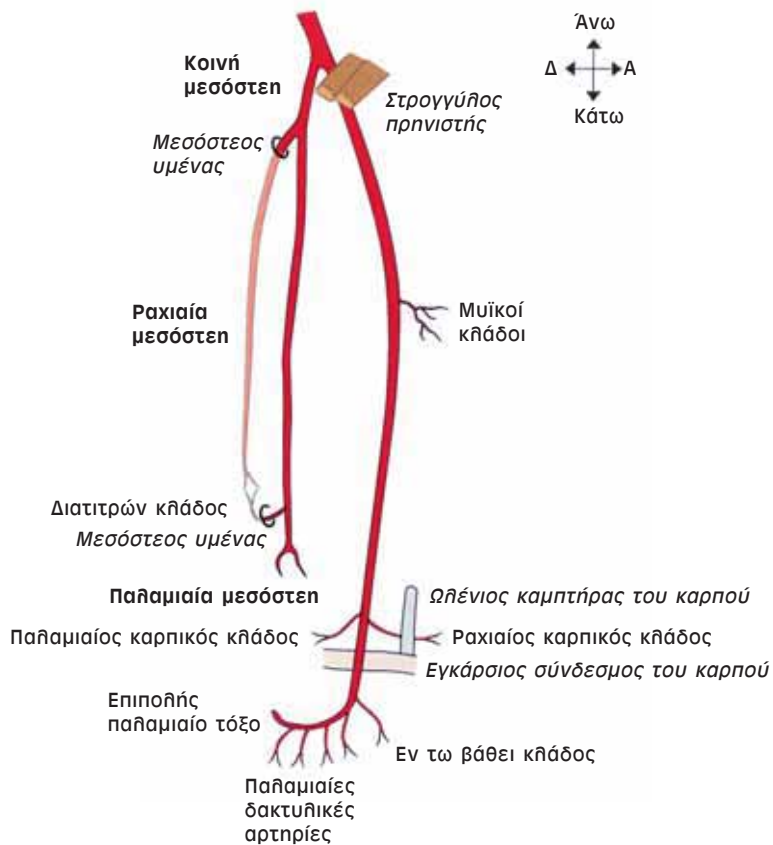
ΚΕΡΚΙΔΙΚΗ ΑΡΤΗΡΙΑ

Από: τη βραχιόνια αρτηρία στο μέσο του αγκωνιαίου βόθρου
Μέχρι: το εν τω βάθει παλαμιαίο τόξο

Η κερκιδική αρτηρία προέρχεται από το διχασμό της βραχιόνιας αρτηρίας στον αγκωνιαίο βόθρο, στο επίπεδο του αυχένα της κερκίδας. Διέρχεται μπροστά από τον κερκιδικό τένοντα του δικεφάλου και φέρεται επί του υπτιαστή μυός. Μετά, ακολουθεί το κερκιδικό χέιλος του πήχη, διαδοχικά επί του στρογγύλου πρηνιστή, επί της κερκιδικής κεφαλής του επιπολής κοινού καμπτήρα μυός των δακτύλων, επί του μακρού καμπτήρα του αντίχειρα και επί της κατάφυσης του τετράγωνου πρηνιστή μυός και φτάνει στο κάτω άκρο της κερκίδας, όπου ψηλαφάται στην αύλακα του σφυγμού, επί τα εκτός του τένοντα του κερκιδικού καμπτήρα του καρπού. Έτσι, σ' αυτήν την πορεία, βρίσκεται υπό το βραχιονοκερκιδικό μυ και, σε μικρότερο βαθμό, υπό τον κερκιδικό καμπτήρα του καρπού. Ο επιπολής κλάδος του κερκιδικού νεύρου, στον πήχη, πορεύεται επί τα εκτός της αρτηρίας. Στην αύλακα του σφυγμού, η αρτηρία χορηγεί τον παλαμιαίο καρπικό κλάδο, ο οποίος συμβάλλει στο σχηματισμό του παλαμιαίου δικτύου του καρπού. Ακολούθως, χορηγεί τον επιπολής παλαμιαίο κλάδο, που διανέμεται στους μύς του θέναρος και αναστομώνεται με το

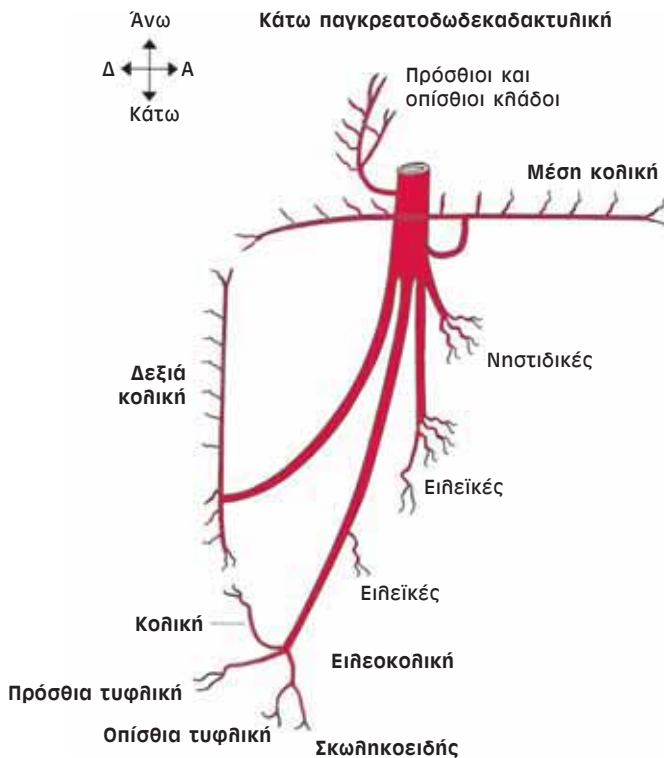
επιπολής παλαμιαίο αρτηριακό τόξο. Στη συνέχεια, η κερκιδική αρτηρία διέρχεται υπό τους τένοντες του μακρού απαγωγού του αντίχειρα και του βραχέος εκτείνοντα τον αντίχειρα και εισέρχεται στο κερκιδικό βοθρίο (ανατομική ταμβακοθήκη). Διασχίζει το βοθρίο επί του σκαφοειδούς οστού και του μείζονος πολυγώνου, υπό τον τένοντα του μακρού εκτείνοντα τον αντίχειρα. Χορηγεί το ραχιαίο καρπικό κλάδο, που συμβάλλει στο ραχιαίο δίκτυο του καρπού, από το οποίο χορηγούνται κλάδοι για τη διάρθρωση του καρπού, τη ραχιαία επιφάνεια των μετακαρπίων και οι ραχιαίες δακτυλικές αρτηρίες. Ακολούθως, χορηγεί δύο κλάδους, την κερκιδική (έξω) αρτηρία του δείκτη και την κύρια αρτηρία του αντίχειρα (ή πρώτη παλαμιαία μετακάρπια αρτηρία). Μετά, διέρχεται μεταξύ των δύο εκφυτικών κεφαλών του πρώτου ραχιαίου μεσόστεου μυός και μεταξύ των δύο εκφυτικών κεφαλών του προσαγωγού του αντίχειρα μυός και εισέρχεται στην παλάμη για να σχηματίσει το εν τω βάθει παλαμιαίο αρτηριακό τόξο. Το τόξο αυτό βρίσκεται 1 εκ. κεντρικότερα από το επιπολής παλαμιαίο αρτηριακό τόξο (που προέρχεται από την ωλένια αρτηρία). Από το εν τω βάθει τόξο χορηγούνται παλαμιαίοι μετακάρπιοι κλάδοι, ένας παλίνδρομος κλάδος για το παλαμιαίο καρπικό τόξο και τρεις διατιτράντες κλάδοι, που αναστομώνονται με τις ραχιαίες μετακάρπιες αρτηρίες.

1

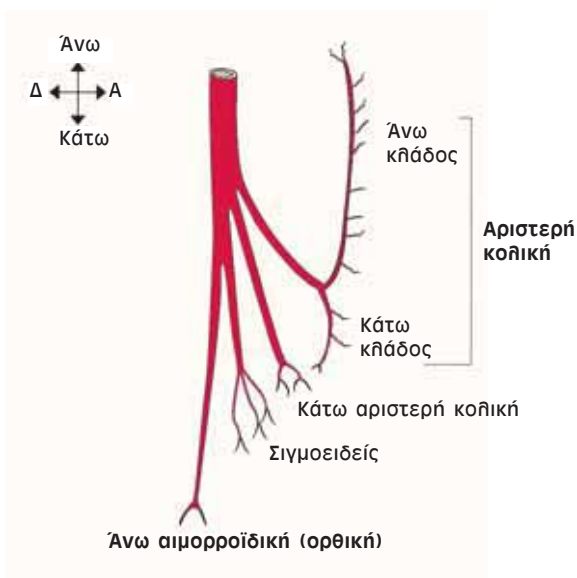

Ωλένια αρτηρία

1

Άνω μεσεντέρια αρτηρία

Κάτω μεσεντέρια αρτηρία

ΑΝΩ ΜΕΣΕΝΤΕΡΙΑ ΑΡΤΗΡΙΑ

Από: την κοιλιακή αορτή
Μέχρι: τους τελικούς κλάδους της

Η άνω μεσεντέρια αρτηρία εκφύεται από την πρόσθια επιφάνεια της κοιλιακής αορτής στο επίπεδο του Ο1 σπονδύλου. Πορεύεται προς τα κάτω, πάνω από την αριστερή νεφρική φλέβα, έχοντας μπροστά της τη σπληνική φλέβα και το σώμα του παγκρέατος. Μετά, επίκειται στην αγκιστροειδή απόφυση του παγκρέατος και στο όριο της τρίτης με την τέταρτη μοίρα του δωδεκαδακτύλου, απ'όπου περνάει λοξά προς τα δεξιά στη ρίζα του μεσεντερίου, όπου αρχίζει να χορηγεί τους τελικούς κλάδους της, δηλ., εκτός από την αρχική κάτω παγκρεατοδωδεκαδακτυλική αρτηρία, χορηγεί τις εντερικές, την ειλεοκολική, την αριστερή κολική και τη μέση κολική αρτηρία. Στην πορεία της έχει στα δεξιά της την άνω μεσεντέρια φλέβα, ενώ πίσω από τους τελικούς κλάδους της είναι η κάτω κοίλη φλέβα, ο δεξιός ουρητήρας και ο μείζων φοίτης μυς. Η αρτηρία περιβάλλεται από το άνω μεσεντέριο νευρικό πλέγμα. Οι κλάδοι της διανέμονται στο λεπτό έντερο, από τη μέση της δεύτερης

μοίρας του δωδεκαδακτύλου, στη νήστιδα, στον ειλέο και στο παχύ έντερο, στο ανιόν κόλον και στα δεξιά δύο τριτημόρια του εγκάρσιου κόλου.

Κάτω παγκρεατοδωδεκαδακτυλική αρτηρία. Εκφύεται από την άνω μεσεντέρια αρτηρία, καθώς αρχίζει να διασταυρώνεται με το δωδεκαδάκτυλο και αποσχιζείται σε πρόσθιο και οπίσθιο κλάδο. Ο πρόσθιος κλάδος φέρεται προς τα δεξιά και αναστομώνεται με την πρόσθια άνω παγκρεατοδωδεκαδακτυλική αρτηρία, μπροστά από την κεφαλή του παγκρέατος. Ο οπίσθιος κλάδος επίσης φέρεται προς τα δεξιά, αλλά πίσω από την κεφαλή του παγκρέατος και αναστομώνεται με την οπίσθια άνω παγκρεατοδωδεκαδακτυλική αρτηρία.

Μέση κολική αρτηρία. Σημειώστε ότι αυτή η αρτηρία εκφύεται από το αρχικό τμήμα της άνω μεσεντέριας αρτηρίας για να διανεμηθεί στο εγκάρσιο κόλον.*

Ειλεοκολική αρτηρία. Πορεύεται λοξά προς τα κάτω, μέσα στη ρίζα του μεσεντερίου, διερχόμενη μπροστά από το δεξίο ουρητήρα, τα δεξιά έσω σπερματικά αγγεία και φτάνει κοντά στο τυφλό, όπου αποσχιζεται στους τελικούς κλάδους της.

***Σημ. μεταφρ.:** Υφίστανται στη Ν.Α. οι παρακάτω κλάδοι: “α. της δεξιάς κολικής καμψής”, η “επιχειλία κολική α.” (τόξο γύρω από την έσω επιφάνεια του παχέος εντέρου) και “ανιούσα α. ή τόξο του Riolan” (μεταξύ μέσης και αριστερής κολικής α.).

ΚΑΤΩ ΜΕΣΕΝΤΕΡΙΑ ΑΡΤΗΡΙΑ

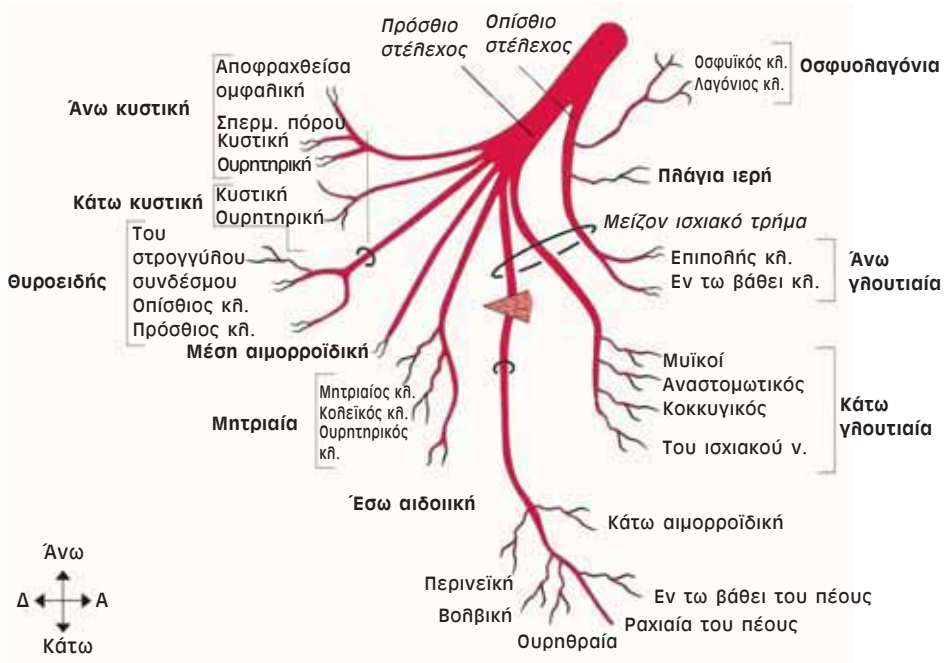
Από: την κοιλιακή αορτή
Μέχρι: τους τελικούς κλάδους της

Η κάτω μεσεντέρια αρτηρία εκφύεται από την πρόσθια επιφάνεια της κοιλιακής αορτής, στο επίπεδο του Ο3 σπονδύλου, πίσω από την τρίτη και τέταρτη μοίρα του δωδεκαδακτύλου. Πορεύεται προς τα κάτω και αριστερά, χιάζεται με την αριστερή

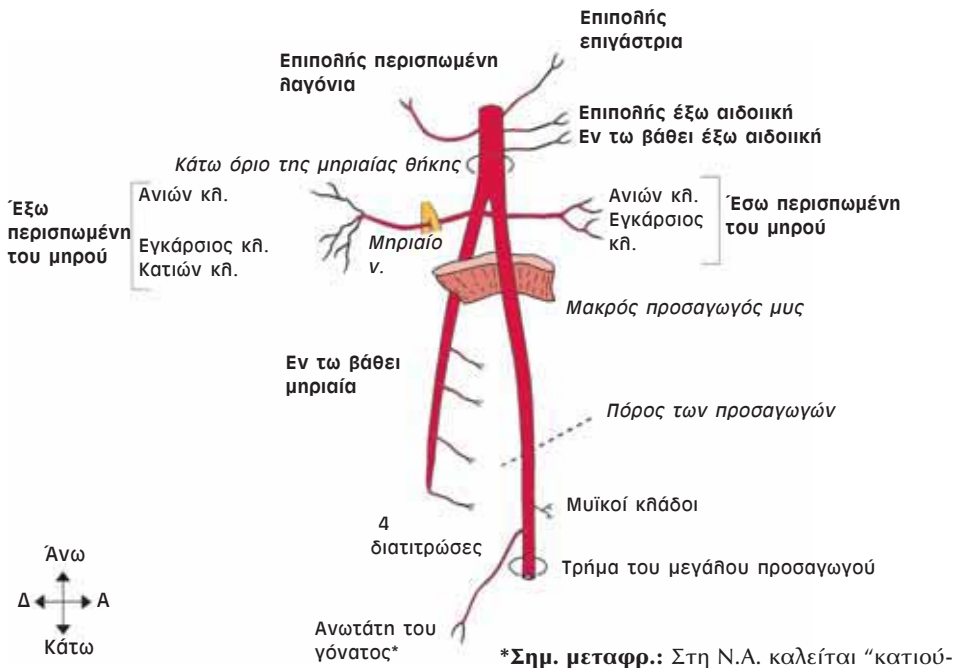
κοινή λαγόνια αρτηρία, επί τα εντός του αριστερού ουρητήρα. Προς τα αριστερά (έξω) της, πορεύεται η κάτω μεσεντέρια φλέβα. Στο κατιόν μεσόκολο αποσχιζεται στους τελικούς κλάδους της, οι οποίοι διανέμονται στο αριστερό τριτημόριο του εγκάρσιου κόλου, στο κατιόν και στο σιγμοειδές κόλον και στο ορθό, μέχρι την οδοντωτή γραμμή του πρωκτικού σωλήνα.*

***Σημ. μεταφρ.:** Η αναστόμωση μεταξύ κάτω αριστερής κολικής και αριστερής σιγμοειδούς α. καλείται “αναστόμωση του Südeck”.

1

Έσω λαγόνια αρτηρία

*Σημ. μεταφρ.: Στη Ν.Α. καλείται "κατιούσα α. γόνατος".

Μηριαία αρτηρία

ΕΣΩ ΛΑΓΟΝΙΑ ΑΡΤΗΡΙΑ

Από: την κοινή λαγόνια αρτηρία
Μέχρι: τους τελικούς κλάδους της

Η έσω λαγόνια αρτηρία αρχίζει στο επίπεδο του μεσοσπονδύλιου δίσκου Ο5-Ι1 και πορεύεται 4 εκ. προς τα πίσω, εντός της πυέλου, οπότε αποσχίζεται σε πρόσθιο και οπίσθιο κλάδο, οι οποίοι χορηγούν τους τελικούς κλάδους της. Μπροστά της βρίσκονται ο ουρητήρας και στη γυναίκα, η σάλπιγγα και η ωοθήκη. Πίσω της είναι η έσω λαγόνια φλέβα, το οσφυοϊερό στέλεχος και η ιερολαγόνια διάρθρωση. Επί τα εκτός της είναι η έξω λαγόνια αρτηρία και φλέβα, το θυροειδές νεύρο και ο μείζων φοίτης μυς. Επί τα εντός είναι το τοιχωματικό περιτόναιο και εντερικές έλικες.

Έσω αιδοϊκή αρτηρία. Εκφύεται από τον πρόσθιο κλάδο της έσω λαγόνιας αρτηρίας και κατέρχεται στο πλάγιο τοίχωμα της πυέλου, προς το μείζον ισχιακό τμήμα,

διαμέσου του οποίου και υπό τον απιοειδή μυ, εξέρχεται από την πυέλο. Μετά, περικάμπτει την ισχιακή άκανθα και διαμέσου του ελάσσονος ισχιακού τμήματος εισέρχεται στον ευθυσιακό βόθρο. Πορεύεται στο έξω τοίχωμα του ευθυσιακού βόθρου, επί του έσω θυροειδή μυός, εντός του αιδοϊκού πόρου του Alcock. Εισέρχεται στον εν τω βάθει περινεϊκό θύλακο, όπου χορηγεί τους τελικούς κλάδους της. (Άλλοι κλάδοι του περινεϊκού κλάδου της, που δεν απεικονίζονται, είναι ο εγκάρσιος περινεϊκός και ο οπίσθιος οσχειϊκός).

Σημείωση: Στη γυναίκα, η κολεϊκή αρτηρία αντιστοιχεί στην κάτω κυστική αρτηρία του άνδρα και η μηριαία αρτηρία αντιστοιχεί στη μέση αιμορροϊδική αρτηρία. Ο στρογγύλος σύνδεσμος της μήτρας αγγειώνεται από τη μηριαία αρτηρία, ενώ ο σπερματικός πόρος αγγειώνεται από την κάτω κυστική και σπανιότερα από την άνω κυστική αρτηρία.

ΜΗΡΙΑΙΑ ΑΡΤΗΡΙΑ

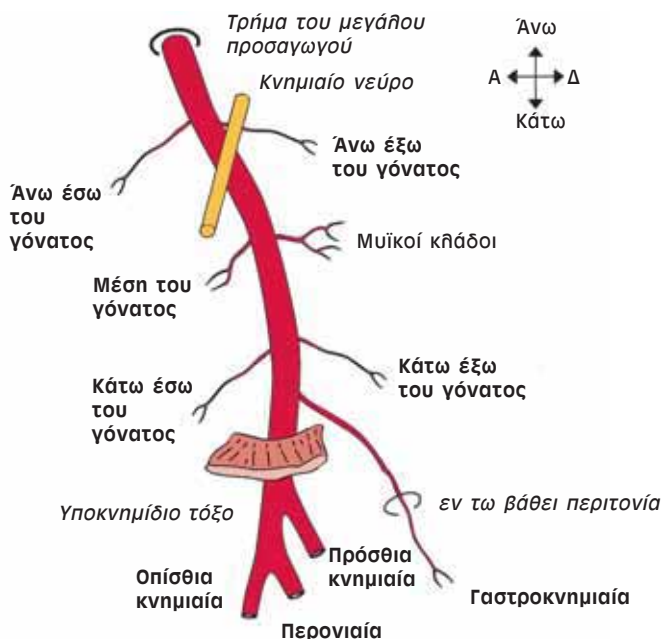
Από: την έξω λαγόνια αρτηρία
Μέχρι: την ιγνυακή αρτηρία

Αποτελεί τη συνέχεια της έξω λαγόνιας αρτηρίας. Αρχίζει πίσω από το βουβωνικό σύνδεσμο, στο μεσοβουβωνικό σημείο (στο μισό της απόστασης μεταξύ της πρόσθιας άνω λαγόνιας άκανθας και της ηβικής σύμφυσης). Καταλήγει στη διέλευσή της από το τμήμα του μεγάλου προσαγωγού, όπου μεταπίπτει στην ιγνυακή αρτηρία. Στην αρχή, αναδύεται υπό το βουβωνικό σύνδεσμο, εντός της θήκης των μηριαίων αγγείων, έχοντας επί τα εντός της τη μηριαία φλέβα. Επί τα εκτός, έξω από τη θήκη, πορεύεται το μηριαίο νεύρο. Ακολούθως, πορεύεται επί του τένοντα του μείζονα φοίτη μυός και χωρίζεται από τον κτενίτη μυ και το μακρό προσαγωγό μυ με τη μηριαία φλέβα, η οποία, εντός του μηριαίου τριγώνου, προοδευτικά, φέρεται πιο πίσω από την αρτηρία. Με την είσοδο της

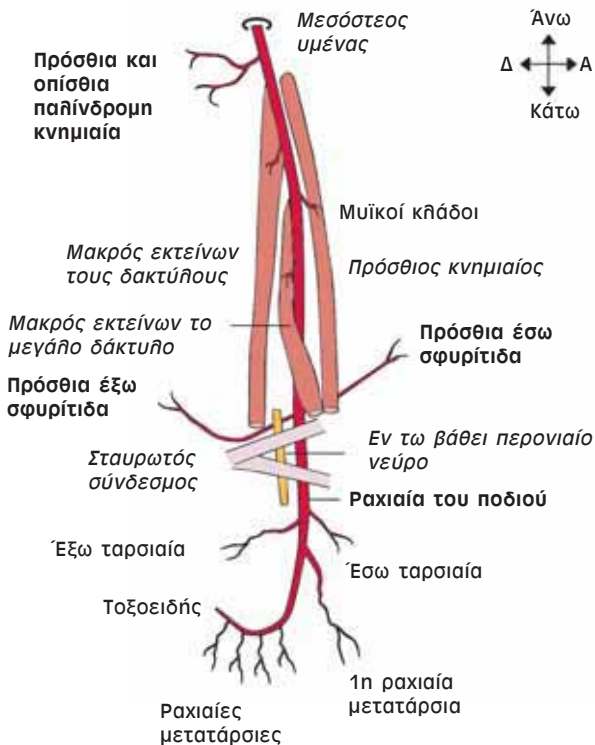
αρτηρίας εντός του πόρου των προσαγωγών, πορεύεται επί του μακρού προσαγωγού και μετά επί του μεγάλου προσαγωγού. Αρχικά καλύπτεται μόνον από τη μηριαία περιτονία, και μετά από το ραπτικό μυ. Το μείζον σαφηνές νεύρο περνάει μπροστά της από τα έξω προς τα έσω. Προς τα έξω και εμπρός της αρτηρίας είναι ο έσω πλατύς μυς.

Εν τω βάθει μηριαία αρτηρία. Είναι ο κύριος κλάδος της μηριαίας αρτηρίας, η οποία εκφύεται από το οπισθοπλάγιο τοίχωμά της, ακριβώς μετά το κάτω όριο της μηριαίας θήκης, 3,5 εκ. κάτω από το βουβωνικό σύνδεσμο. Πορεύεται προς τα πίσω, μεταξύ του κτενίτη και του μακρού προσαγωγού, όπου χορηγεί κλάδους για τα εν τω βάθει μόρια του, το έσω και το οπίσθιο διαμέρισμα του μηρού. Οι διατιτρώντες και οι κατιόντες κλάδοι αναστομώνονται με τους αρθρικούς κλάδους του γόνατος από την ιγνυακή αρτηρία.

1

Ιγνυακή αρτηρία
Σημ.: οπίσθια άποψη

Πρόσθια κνημιαία αρτηρία
Σημ.: πρόσθια άποψη

ΙΓΝΥΑΚΗ ΑΡΤΗΡΙΑ

Από: τη μηριαία αρτηρία
Μέχρι: την πρόσθια και οπίσθια κνημιαία αρτηρία

Η ιγνυακή αρτηρία αρχίζει ως συνέχεια της μηριαίας αρτηρίας, μετά τη διέλευσή της από το τρήμα του μεγάλου προσαγωγού μυός. Καταλήγει κατά τη διέλευσή της υπό το εκφυτικό τενόντιο τόξο του υποκνημίδιου μυός, όπου αποσχίζεται στην πρόσθια και στην οπίσθια κνημιαία αρτηρία. Η ιγνυακή αρτηρία εκτείνεται σε μήκος, που αντιστοιχεί στο πλάτος μίας παλάμης πάνω από το γόνατο και μίας παλάμης κάτω από

το γόνατο. Εισέρχεται στον ιγνυακό βόθρο επί τα εντός του μηριαίου οστού και αποτελεί τη βαθύτερη δομή του ιγνυακού βόθρου. Μόνο λίπος τη χωρίζει από την ιγνυακή επιφάνεια του μηριαίου οστού. Πιο κάτω, επίκειται στον αρθρικό θύλακο του γόνατος και μετά επί του ιγνυακού μυός. Ο δικέφαλος μηριαίος μυς βρίσκεται επί τα εκτός και ο ημιμυενώδης μυς επί τα εντός. Ακόμη πιο κάτω, πορεύεται μεταξύ των δύο κεφαλών του γαστροκνήμιου μυός. Εκ των έξω προς τα έσω τη διασταυρώνουν το κνημιαίο νεύρο και η ιγνυακή φλέβα, η οποία πορεύεται μεταξύ της αρτηρίας και του νεύρου.

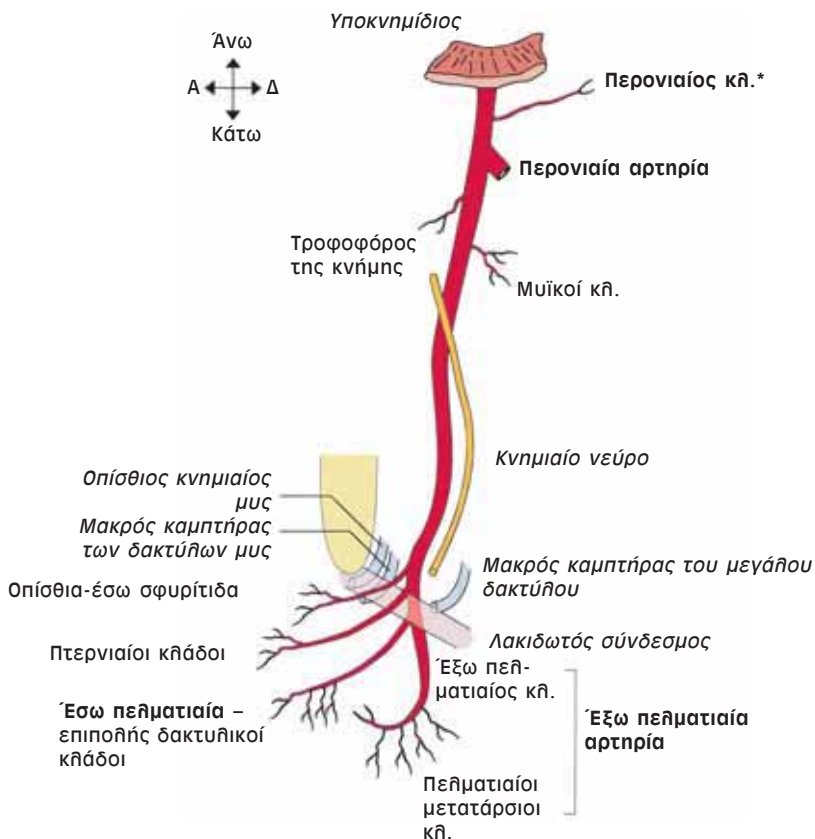
ΠΡΟΣΘΙΑ ΚΝΗΜΙΑΙΑ ΑΡΤΗΡΙΑ

Από: την ιγνυακή αρτηρία
Μέχρι: τη ραχιαία του ποδιού αρτηρία

Η πρόσθια κνημιαία αρτηρία αρχίζει από το διχασμό της ιγνυακής αρτηρίας, υπό το εκφυτικό τενόντιο τόξο του υποκνημίδιου μυός, στο κάτω χείλος του ιγνυακού μυός. Με τους κλάδους της διανέμεται στο πρόσθιο διαμέρισμα της κνήμης (διαμέρισμα των εκτεινόντων). Φέρεται στο πρόσθιο διαμέρισμα περνώντας μεταξύ των εκφυτικών κεφαλών του οπίσθιου κνημιαίου μυός και μετά από το άνω τρήμα του μεσώστεου υμένα, επί τα εντός του αυχένα της περόνης, συνοδευόμενη από τις δορυφόρες φλέβες της. Κατέρχεται επί του μεσώστεου υμένα, περνάει την κατώτερη κνήμη στην ποδοκνημική διάρθρωση, στο

μέσο μεταξύ των δύο σφυρών και μεταπίπτει στη ραχιαία του ποδιού αρτηρία. Στο πρόσθιο διαμέρισμα, αρχικά πορεύεται μεταξύ του πρόσθιου κνημιαίου μυός (προς τα έσω) και του μακρού εκτείνοντα τους δακτύλους (προς τα έξω). Μετά, μεταξύ του πρόσθιου κνημιαίου και του μακρού εκτείνοντα το μεγάλο δάκτυλο. Στην ποδοκνημική διασταυρώνεται μπροστά από το σταυρωτό σύνδεσμο και, επίσης, εκ των έξω προς τα έσω από τον τένοντα του μακρού εκτείνοντα το μεγάλο δάκτυλο. Το εν τω βάθει περονιαίο νεύρο αρχικά, στο άνω μέρος του διαμερίσματος, πορεύεται επί τα εκτός της αρτηρίας, πιο κάτω, στο μέσο της κνήμης, περνάει μπροστά της και ξαναέρχεται επί τα εκτός υπό το σταυρωτό σύνδεσμο. Σε όλη την πορεία της συνοδεύεται, σε στενή σχέση, από τις πρόσθιες κνημιαίες φλέβες.

1

Οπίσθια κνημιαία αρτηρία

Σημ.: Οπίσθια άποψη

***Σημ. μεταφρ.:** Στη Ν.Α. αποκαλείται “περισπώμενος περωνιαίος κλάδος”.